

บทสรุป

การดำเนินนโยบายต่างประเทศของประเทศไทยระหว่าง พ.ศ. ๒๔๗๕-๒๔๘๘ ที่กล่าวมาแล้วทั้งหมดนี้ การดำเนินนโยบายต่างประเทศแต่ละยุคแต่ละสมัยย่อมขึ้นอยู่กับอิทธิพลของปัจจัยต่าง ๆ ทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่เกิดขึ้นในระยะเวลาอันทำให้รัฐบาลไทยจำต้องดำเนินนโยบายต่างประเทศให้สอดคล้องและให้เหมาะสมกับสถานการณ์และเวลา เพื่อความอยู่รอดของประเทศและความสุขของประชาชน โดยเฉพาะประเทศเล็ก ซึ่งมีพลเมือง ๑๔ ล้าน และมีกำลังอำนาจของชาติน้อย จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่รัฐบาลไทยจะต้องปรับปรุง เปลี่ยนแปลงนโยบายต่างประเทศให้เป็นไปอย่างถูกต้องกับสถานการณ์เสมอ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของปัจจัยภายในหรือปัจจัยภายนอกที่มีอยู่ในระยะเวลานั้น อิทธิพลของปัจจัยใดมีบทบาทมากกว่ากันต่อการดำเนินนโยบายต่างประเทศของไทย จากการศึกษาการดำเนินนโยบายต่างประเทศของประเทศไทยระหว่าง พ.ศ. ๒๔๗๕-๒๔๘๘ ดังกล่าวนี้ ปรากฏว่าในระยะเวลาใดที่ปัจจัยภายในมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายต่างประเทศมากกว่าอิทธิพลของปัจจัยภายนอกแล้ว ประเทศไทยจะมีอิสระภาพสมบูรณ์ ในการดำเนินนโยบายต่างประเทศให้สำเร็จสมเป้าหมาย ตรงกันข้ามในระยะเวลาใดที่อิทธิพลของปัจจัยภายนอกมีมากกว่าอิทธิพลของปัจจัยภายในแล้ว ประเทศไทยจะมีอิสระภาพในการดำเนินนโยบายต่างประเทศตามต้องการน้อยลง และจะต้องคอยปรับนโยบายให้เข้ากับอิทธิพลของปัจจัยภายนอกที่เกิดขึ้น ดังสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือประเทศเล็กที่มีกำลังอำนาจน้อยจะต้องปรับนโยบายต่างประเทศให้เหมาะสมกับอิทธิพลของประเทศใหญ่ที่มีกำลังอำนาจของชาติมาก จากการศึกษานโยบายต่างประเทศของไทยนี้ปรากฏว่า ภายหลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครอง เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ จนถึงปีพ.ศ. ๒๔๘๑ อันเป็นปีที่รัฐบาลชุดพระยาพหลพลพยุหเสนา สิ้นสุดลง ประเทศไทยสามารถดำเนินนโยบายต่างประเทศได้อย่างประสบผลสำเร็จอันทำประโยชน์มาสู่ประเทศชาติอย่างมากได้แก่การยกเลิกสนธิสัญญาไม่เสมอภาคและทำสนธิสัญญาที่เสมอภาคกับนานาชาติเป็นผลสำเร็จ ซึ่งผลของการดำเนินนโยบายต่างประเทศของไทยที่กล่าวในบทที่ ๒ แล้วนี้ นอกจากประเทศไทยมีเอกราชทางศาลและการเก็บภาษีศุลกากร เต็มที่แล้ว ยังทำให้ฐานะของประเทศไทยมีความเท่าเทียมกันกับนานาประเทศในด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศด้วย ซึ่งในระยะเวลาที่ไทยดำเนินนโยบายขอยกเลิกสัญญาและทำสนธิสัญญาเสมอภาค

ใหม่นี้ ประเทศไทยสามารถทำได้สำเร็จลงด้วยดี เพราะปัจจัยภายในประเทศมีอิทธิพลมากกว่าปัจจัยภายนอกประเทศในการกำหนดนโยบายต่างประเทศ ได้แก่ประเทศไทยได้มีการปกครองแบบประชาธิปไตย มีรัฐบาลที่เข้มแข็งและมีประมุขกฎหมายสมบูรณ์แบบแล้ว ทำให้นานาชาติมีความเชื่อถือประเทศไทยว่ามีความก้าวหน้า เช่นเดียวกับนานาประเทศแล้ว ประกอบกับเป็นเวลาของประเทศต่าง ๆ กำลังมีปัญหาเกี่ยวกับสถานะการณ์ก่อนเกิดสงครามที่จะต้องพิจารณาถึงความมั่นคงปลอดภัยของประเทศก่อน ฉะนั้น เมื่อไทยขอแสดงเจตนายกเลิกสัญญาไม่เสมอภาคและทำสัญญาใหม่ในฐานะที่ไทยมีนโยบาย เป็นกลางจึงได้รับการยินยอมด้วยดีในการทำสัญญาที่เสมอภาคใหม่ดังกล่าว

การดำเนินนโยบายเป็นกลางของไทยที่กล่าวในบทที่ ๓ นับว่าไทยได้รับประโยชน์จากการดำเนินนโยบายครั้งนี้ นอกจากจะได้มีโอกาสที่ทำการค้าขายกับประเทศคู่สงครามทั้งสองฝ่ายซึ่งทำให้ประเทศไทยสามารถมีรายได้พัฒนาประเทศและกำลังทหารป้องกันประเทศได้เข้มแข็งขึ้น การดำเนินนโยบายเป็นกลางของไทยครั้งนี้ได้รับผลสำเร็จตามเป้าหมายด้วยดี เพราะอิทธิพลของปัจจัยภายใน คือความเข้มแข็งของคณะรัฐบาลที่ประกอบด้วยบุคคลที่มีความสามารถจากบุคคลในคณะรัฐบาลชุดพระยาพหลพลพยุหเสนา ซึ่งเป็นผู้รวมในการยกเลิกสนธิสัญญาไม่เสมอภาคและทำสนธิสัญญาเสมอภาคใหม่ของไทยกับนานาประเทศ นับว่าบุคคลในคณะรัฐบาลโดยการนำของ พลตรี ป. พิบูลสงคราม นี้ มีอิทธิพลในการกำหนดนโยบายต่างประเทศของไทย เช่นเดียวกับนโยบายเดิมที่ใครเคยปฏิบัติมาแล้วในสมัยรัฐบาลชุดพระยาพหลฯ นอกจากนั้นสถานะการณ์ของโลกที่เกิดขึ้น คือการขัดแย้งกันระหว่างประเทศทั้งในเอเชียและยุโรป จึงทำให้ประเทศมหาอำนาจยุโรปได้แก่ อังกฤษ และฝรั่งเศส ได้ให้ความสนใจกับสถานะการณ์ทางยุโรปมากกว่าทางเอเชียอาคเนย์ ปัจจัยภายในและภายนอกที่เกิดขึ้นในเวลานั้น เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การประกาศความเป็นกลางของไทย เพื่อเป็นแนวนโยบายต่างประเทศได้รับการยอมรับจากประเทศต่าง ๆ ซึ่งนับว่าการดำเนินนโยบายเป็นกลางทำผลดีสู่ประเทศไทยอย่างมาก ในขณะที่เกิดวิกฤตการณ์สงครามที่เกิดขึ้นทางยุโรป

การดำเนินนโยบาย เรียกร้องดินแดนอินโดจีนฝรั่งเศสคืนในบทที่ ๔ นั้น นับเป็นการดำเนินนโยบายต่างประเทศของไทยที่ได้รับผลมาจากอิทธิพลของปัจจัยภายในประเทศเป็นส่วน-

สำคัญ คือการแสดงประชามติของประชาชนเกือบทั่วประเทศไทย ซึ่งเป็นผลจากการสร้างลัทธิชาตินิยมของรัฐบาลชุดจอมพล ป. พิบูลสงคราม การแสดงประชามติของประชาชนได้ผลักดันให้รัฐบาลจำต้องดำเนินนโยบายรุนแรงทำสงครามกับอินโดจีนฝรั่งเศส ซึ่งรัฐบาลจะได้พยายามดำเนินการเรียกร้องดินแดนคืนด้วยสันติวิธีเป็นอย่างดีแล้วก็ตาม และจากหลักฐานที่เชื่อถือได้กล่าวว่า นโยบายเรียกร้องดินแดนคืนของรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ในครั้งนั้น เป็นแผนการณ์ของรัฐบาลที่จะประวิงเวลาไม่เข้าร่วมสงครามกับฝ่ายญี่ปุ่น โดยจะทำด้วยสันติวิธี แต่อิทธิพลของประชามติรัฐบาลจึงต้องดำเนินการรุนแรงดังกล่าว ผลของการดำเนินนโยบายเรียกร้องดินแดนคืนครั้งนั้นนอกจากเป็นผลให้ไทยได้ดินแดนที่เสียไปคืนมาแล้ว ยังได้ทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเรื่องชาตินิยมอย่างรุนแรงอันเป็นผลดีต่อประเทศชาติในการต่อต้านอิทธิพลของญี่ปุ่นในเวลาต่อมา

ต่อมาไทยดำเนินนโยบายเข้าร่วมสงครามกับญี่ปุ่นและประกาศสงครามกับอังกฤษและอเมริกาในบทที่ ๕ ดังกล่าว การดำเนินนโยบายของไทยในครั้งนี้เป็นผลจากอิทธิพลของปัจจัยภายนอกโดยตรง จนไทยไม่สามารถดำเนินนโยบายตามต้องการของรัฐบาลได้ คือกำลังอำนาจทางทหารของญี่ปุ่นที่เขาสุประเทศไทยโดยกระทันหัน เมื่อเขาทรูวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๔๘๔ การใช้กำลังทหารที่เหนือกว่าของญี่ปุ่นเข้าบีบบังคับประเทศไทยครั้งนี้ ประเทศไทยจำต้องดำเนินนโยบายให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยความจำเป็นเพื่อให้ประเทศและประชาชนต้องพินาศจากภัยสงคราม ดังกล่าววิจิตรวาทการได้เปรียบเทียบการดำเนินนโยบายของไทยครั้งนี้ว่า "เหมือนการชักว่าวในขณะที่ลมแรง เมื่อลมกระโชกหนักเราก็ผ่อนสายป่านเพื่อมิให้ว่าวขาดลอย แต่หาโอกาสไหนลมเบาลง เราก็รีบสาวเอากลับคืนมาใหม่มากที่สุดที่จะเอามาได้ ซึ่งรัฐบาลทำอะไรทุกอย่างโดยมุ่งอยู่ในหลักอันเดียวคือ คำขวัญชีวิตของชาติไวจนกว่าสงครามยุติ" ฉะนั้นการดำเนินนโยบายต่างประเทศของไทยในระยะนี้จึงต้องพยายามโอนอ่อนตามอิทธิพลของญี่ปุ่นซึ่งมีอำนาจเหนือไทยในขณะนั้น แม้รัฐบาลจะไม่สามารถมีอิทธิพลในการดำเนินนโยบายเป็นอิสระได้แต่ผลของการดำเนินนโยบายครั้งนี้ก็อำนวยประโยชน์ต่อประเทศไทยในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในระยะนั้น

ต่อมาเมื่อญี่ปุ่นได้พ่ายแพ้สงครามในเดือนสิงหาคม ๒๔๘๕ อิทธิพลของญี่ปุ่นต่อประเทศไทยได้สิ้นสุดลงด้วย ในระยะนี้ประเทศไทยได้ดำเนินนโยบายได้โดยอิสระยิ่งขึ้น ซึ่งรัฐบาลได้พยายามดำเนินนโยบาย โดยมีจุดมุ่งหมายเข้าร่วมในองค์การสหประชาชาติดังกล่าวในบทที่ ๖ การดำเนินนโยบายของไทยในครั้งนี้เป็นผลจากอิทธิพลของปัจจัยภายในในประเทศคืออิทธิพลของชาตินิยมซึ่งรวมกันเป็นขบวนการเสรีไทย ซึ่งดำเนินการอย่างกว้างขวางทั้งในและนอกประเทศ ซึ่งเป้าหมายของขบวนการนี้ก็คือการขจัดอิทธิพลของญี่ปุ่นออกจากประเทศไทยและดำเนินสัมพันธไมตรีด้วยความเสมอภาคกับนานาประเทศ และขบวนการนี้ก็ได้ดำเนินการเข้ากับฝ่ายสัมพันธมิตรมาตั้งแต่ไทยประกาศสงครามกับฝ่ายสัมพันธมิตร ต่อมาผู้นำขบวนการเสรีไทยได้เข้าเป็นนายกรัฐมนตรีนจึงกล่าวได้ว่า การดำเนินนโยบายต่างประเทศของไทยได้รับอิทธิพลโดยตรงจากขบวนการเสรีไทยดังกล่าว นอกจากนั้นการดำเนินนโยบายต่างประเทศครั้งนี้ได้สำเร็จตามเป้าหมายด้วยความสะดวกยิ่งขึ้น เพราะอิทธิพลอเมริกาซึ่งเป็นชาติที่มีอิทธิพลในการเมืองระหว่างประเทศในขณะนั้นได้มีส่วนส่งเสริมการดำเนินนโยบายของไทยในครั้งนี้ด้วย ซึ่งผลการดำเนินนโยบายของไทยครั้งนี้ได้ครอบคลุมแก่ประเทศไทย นอกจากประเทศไทยรอดพ้นจากการตกเป็นประเทศแพ้สงครามแล้ว ไทยยังได้เข้าเป็นสมาชิกของสหประชาชาติ ในเวลาต่อมาด้วย

จากลักษณะการดำเนินนโยบายต่างประเทศของไทยดังกล่าวมาแล้ว เป็นการพิสูจน์ให้เห็นได้ว่าประเทศที่มีกำลังอำนาจน้อยย่อมมีขีดความสามารถจำกัดที่จะดำเนินนโยบายต่างประเทศให้เป็นไปตามที่ตนปรารถนาได้ และโดยปกติจะต้องคอยปรับนโยบายของตนให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่เสมอ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่เกิดขึ้นในระยะเวลานั้น ๆ ด้วย ดังเช่นการดำเนินนโยบายต่างประเทศของไทยดังกล่าวนี้เป็นต้น.

(ภาคผนวก ก.)

ประกาศพระบรมราชโองการ
ให้ปฏิบัติตามความเป็นกลาง

พุทธศักราช ๒๔๘๒

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร)

ลงวันที่ ๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๘๒

อาทิตย์ทิพอาภา

พล อ. เจ้าพระยาพิชโยธิน

ตราไว้ ณ วันที่ ๕ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๘๒

เป็นปีที่ ๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่บัดนี้มีสถานะสงครามอยู่ในบริเตนใหญ่ ฝรั่งเศสและเยอรมัน และ

โดยที่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงดำรงเป็นมาชุกอยู่ในสันติภาพและมีมิตรภาพกับ
พระมหากษัตริย์และประมุขแห่งรัฐ ตลอดจนอาณาประชาราษฎร์และคนชาติแห่งรัฐนั้น ๆ แต่ละรัฐ
และคงได้รับประโยชน์เป็นมั่นคงอยู่ในสันติภาพอันเป็นคุณค่าที่สุดมิใด และเพื่อการนี้ ทรงถึง
พระราชหฤทัยที่จะรักษาความเป็นกลางอย่างเคร่งครัดและเที่ยงธรรมในสถานะสงครามดังกล่าว
แล้ว

ฉะนั้น คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ในพระปรมาภิไธย สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
จึงตราประกาศขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

ให้บรรดาข้าราชการและอาณาประชาราษฎร์ไทยและบรรดาบุคคลซึ่งมีถิ่นที่อยู่ใน
ประเทศไทย ปฏิบัติตามความเป็นกลางอย่างเคร่งครัดและเที่ยงธรรมในระหว่างที่มีสถานะสงคราม
อยู่นี้และให้ปฏิบัติตามสันติกฎหมายแห่งราชอาณาจักรนี้กับทั้ง ขอบผูกพันตามสนธิสัญญาและกฎหมาย
ระหว่างประเทศว่าด้วยความเป็นกลางด้วย

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

(ภาคผนวก ข.)

ประกาศพระบรมราชโองการ
ให้ปฏิบัติตามความเป็นกลาง (ฉบับที่ ๒)

พุทธศักราช ๒๔๘๓

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ ๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๘๐)

อาทิตยทิพอาภา

พล อ. เจ้าพระยาพิชเยนทรโยธิน

ตราไว้ ณ วันที่

พุทธศักราช ๒๔๘๓

เป็นปีที่ ๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่บัดนี้มีสถานะสงครามอยู่ในเยอรมันนีและนอร์เวย์ และโดยที่สมเด็จพระเจ้า-
อยู่หัวทรงดำรงเป็นมหาสุทนต์ในสันติภาพและมีกรภาพกับกษัตริย์และประมุขแห่งรัฐ ตลอดจนอาณา-
ประชาราชนและคนชาติแห่งรัฐนั้น ๆ แต่ละรัฐ และ

โดยที่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชประสงค์ที่จะให้อาณาประชาราษฎรของพระองค์
คงได้รับประโยชน์เป็นที่มั่นคงอยู่ในสันติภาพอันเป็นคุณค่าที่สุกมิได้ และเพื่อการนี้ทรงตั้งพระราช-
หฤทัยที่จะรักษาความเป็นกลางอย่างเคร่งครัดและเที่ยงธรรมในสถานะสงครามดังกล่าวแล้ว

ฉะนั้น คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ในพระปรมาภิไธย สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
จึงให้ตราประกาศขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

ให้บรรดาข้าราชการและอาณาประชาราษฎรของไทยและบรรดาบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ใน-
ประเทศไทย ปฏิบัติตามความเป็นกลางอย่างเคร่งครัดและเที่ยงธรรมในระหว่างที่มีสถานะ
สงครามอยู่ และให้ปฏิบัติตามบันทึการกฎหมายแห่งราชอาณาจักรนี้กับทั้งข้อผูกพันตามสนธิสัญญาและ
กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยความเป็นกลางด้วย

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พินุลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

สถานทูตฝรั่งเศส
ประจำประเทศไทย
ที่ ๗๗/๔๐/ก.

สาธารณรัฐฝรั่งเศส

กรุงเทพฯ วันที่ ๑๒ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๕๐

ฉบับ
ท่านนายกรัฐมนตรี

ข้าพเจ้าขอยืนยันความตกลง ซึ่งเราได้กระทำกันนั้นมายัง ๗๗๗ ตามข้อกำหนด
ดังต่อไปนี้

โดยคำนึงถึงสัมพันธไมตรีที่มีมาโดยมาตุภูมิเป็นเวลานานระหว่างประเทศฝรั่งเศส
กับประเทศไทย และโดยที่ต่างฝ่ายต่างมีความปรารถนาที่จะรักษาสัมพันธภาพนั้นไว้ให้คงอยู่ใน
ความแจ่มใส ซึ่งมี รัฐบาลทั้งสองจึงตกลงกันจะระงับบรรดาข้อยุ่งยากในทางปก-
ครองที่ยังมีอยู่ระหว่างอินโดจีนกับประเทศไทยนั้นด้วยเจตนารมณ์แห่งมิตรภาพอันดี เพื่อที่จะให้
ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งสองนี้ตั้งอยู่ในฐานที่ต่างฝ่ายไว้วางใจและร่วมมือกันทุกประการ

เพื่อการนี้ รัฐบาลทั้งสองได้มีมติว่า จะแก้ปัญหาข้อยุ่งยากเรื่องแม่น้ำโขง โดยให้เส้น
เขตแดนในลำน้ำนี้ต้องเป็นไปตามร่องน้ำที่ไทยจะเดินเรือได้สะดวกทุกฤดูกาล ฉะนั้น อาณาเขต
ใด ๆ ไม่ว่าจะ เป็นรูปโลกก็ตาม ซึ่งอยู่ข้างขวาแห่งเส้นเขตแดนนี้ย่อมเป็นอาณาเขตไทย และอาณา-
เขตใด ๆ ที่อยู่ข้างซ้ายแห่งเส้นเขตแดนนั้นย่อมเป็นอาณาเขตฝรั่งเศสทุกประการ

เพื่อกำหนดเส้นเขตแดนนี้ รัฐบาลทั้งสองจะไต่แก่งตั้งยูแทนซึ่งจะใคร่รับมอบอำนาจอัน
ถูกต้อง และความตกลงระหว่างยูแทนที่ว่านี้ให้ใช้ได้ภายในกำหนดหนึ่งปี นับแต่วันแลกเปลี่ยน
หนังสือนี้เป็นต้นไป

อนึ่ง เป็นที่เข้าใจว่า คณะยูแทนฝรั่งเศสซึ่งจะอยู่ในความอำนวยการของบุคคลผู้ใหญ่ชั้น
เอกอัครราชทูตนั้น จะต้องมีอำนาจทำการเจรจาบรรดาปัญหาในทางปกครองอื่น ๆ ที่ตั้งค้างอยู่ด้วย

อย่างไรก็ดี เป็นที่กำหนดแน่นอนไว้ตั้งแต่บัดนี้ว่า ปัญหาเหล่านี้ไม่ติดพันอยู่กับปัญหาซึ่ง
เรียกว่าเรื่องแม่น้ำโขงที่จะต้องกำหนดเส้นเขตแดนในลำแม่น้ำโขง อันจุดประกายขึ้นที่จะได้ในเรื่อง
นั้น เป็นที่กำหนดแน่นอนไว้อีกสิ่งหนึ่งว่า จะเป็นอันใดมาแต่เมื่อลงนามและสัตยาบันกติกาสัญญา
ไม่รุกรานกันเป็นต้นไป

๗๗๗ นายพลตรี หลวงพิบูลสงคราม

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่งมายังท่านนายกรัฐมนตรี

นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวง- (ลงนาม) ปอล เลปีสซีเออร์

-การต่างประเทศ

กรุงเทพฯ

กติกาสัญญาไม่ว่ากัน
ระหว่าง

ประเทศไทย กับ สาธารณรัฐฝรั่งเศส

สมเด็จพระราชาธิบดี พระมหากษัตริย์แห่งประเทศไทย
และประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐฝรั่งเศส

มีความประสงค์ที่จะจัดประกันสันติภาพ และตระหนักว่าเป็นอันชอบด้วยประโยชน์แห่ง
อัครราชินี ผู้ทำสัญญาทั้งสองฝ่ายที่จะยังความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งสองให้ดีขึ้นและเจริญขึ้น
คำนึงถึงขอมันสัญญาระหว่างประเทศที่ไ้รับรองไว้แต่ก่อน ซึ่งแสดงว่า ไม่เป็นอุป-
สรรคต่อการเจริญความสัมพันธ์ระหว่างกันและกันในทางสันติภาพ และไม่ขัดกับสนธิสัญญานี้

มีความประสงค์ที่จะยืนยัน และเท่าที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างกันและกันจะกำหนด
ความในกติกาสัญญาทั่วไป เพื่อสละสงครามนับวันที่ ๒๗ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๒๔ ให้แม่นยำ

จึงได้ตกลงทำสนธิสัญญาเพื่อการนี้ และได้ตั้งผู้มีอำนาจเต็มคือ

ฝ่ายสมเด็จพระราชาธิบดี พระมหากษัตริย์แห่งประเทศไทย

ฯพณฯ นายพลตรี หลวงพิบูลสงคราม มหาวิฆเนศวร นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรี

ว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

ฝ่ายประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐฝรั่งเศส

ฯพณฯ มองซีเออร์ ป.ป. เลปิสซีเออร์ ออฟฟิซีเออร์ แห่งเลจ็อง คอนเนอร์

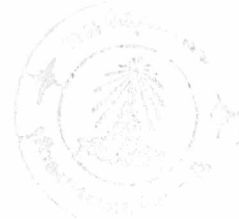
อัครราชทูตของรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐ ณ กรุงเทพฯ

ผู้ซึ่ง เมื่อได้แลกเปลี่ยนหนังสือมอบอำนาจ อันรับรองว่าเป็นไปตามแบบที่ดีและถูกต้อง
แล้ว ได้ทำความตกลงกันในบทต่อไปนี้

ข้อ ๑.

อัครราชทูตผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายรับรองว่า จะไม่หันเขากระทำสงครามหรือกระทำการ
ใด ๆ อันเป็นการใช้กำลังหรือรุกรานต่ออีกฝ่ายหนึ่งในกรณีใด ๆ เลย ไม่ว่าโดยลำพังหรือโดย
ร่วมกับอำนาจภายนอกประเทศหนึ่งหรือหลายประเทศก็ตาม และจะเคารพต่อบรรดาพหุภาคีแห่งอาณา-
เขตของภาคีผู้ทำสัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง

ข้อ ๒.

ถ้าอัครราชทูตทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ถูกอาณานิคมภายนอกประเทศหนึ่งหรือหลายประเทศ กระทบการอันเป็นการสงครามหรือรุกราน อัครราชทูตทำสัญญาอีกฝ่ายหนึ่งรับรองว่าจะไม่ให้ความช่วยเหลือทางตรงหรือทางอ้อมแก่ผู้รุกราน จะเป็นประเทศเดียวหรือหลายประเทศก็ตาม ตลอดเวลาที่ใช้สนธิสัญญานี้

ถ้าอัครราชทูตทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งกระทบการ อันเป็นสงครามหรือรุกรานต่ออาณานิคมภายนอก อัครราชทูตทำสัญญาอีกฝ่ายหนึ่งจะบอกเลิกสนธิสัญญานี้ทันที โดยไม่ต้องบอกล่วงหน้าก็ได้

ข้อ ๓.

ข้อมันสัญญาที่ระบุไว้ในข้อ ๑ และข้อ ๒ นั้น จะจำกัดหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขสิทธิและข้อผูกพัน อันมีขึ้นสำหรับอัครราชทูตทำสัญญาแต่ละฝ่าย เนื่องจากความตกลงซึ่งตนได้ทำไว้ก่อนเริ่มใช้สนธิสัญญานี้ไม่ไ้เลย ทั้งนี้ ภาคแต่ละฝ่ายตกลงไว้ในที่นี้ด้วยว่า ไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งความตกลงใด ๆ ซึ่งมีผลผูกพันให้ตนเขามีส่วนในการกระทำอันเป็นสงครามหรือรุกรานซึ่งรัฐภายนอกเป็นผู้กระทำต่อภาคอีกฝ่ายหนึ่ง

ข้อ ๔.

บทสนธิสัญญานี้ไม่ให้ถือว่ากระทบต่อสิทธิและข้อผูกพัน ซึ่งอัครราชทูตทำสัญญามีอยู่ตามกติกาสันนิบาตชาติ

ข้อ ๕.

อัครราชทูตทำสัญญาแต่ละฝ่ายรับรองว่า จะเคารพต่ออธิปไตยหรืออาณาเขตซึ่งภาคีผู้ทำสัญญา อีกฝ่ายหนึ่งมีอยู่เหนืออาณาเขตของฝ่ายนั้นทุกประการ และจะไม่แทรกแซงในการภายในแห่งอาณาเขตที่กล่าวนั้นแต่อย่างใด และละเว้นการกระทำใด ๆ อันนำไปในทางก่อให้เกิดหรือช่วยการปลุกปั่นและเผยแพร่ หรือการพยายามแทรกแซงใด ๆ ซึ่งมีความมุ่งหมายที่จะเสื่อมบุรณาพแห่งอาณาเขตของฝ่ายหนึ่ง หรือเปลี่ยนแปลงระบอบการเมืองโดยใช้กำลังบังคับในอาณาเขตของฝ่ายนั้นทั้งหมด หรือแก่บางส่วน

ข้อ ๖.

สนธิสัญญานี้ ซึ่งให้ใช้ด้วยภาษาไทยและภาษาฝรั่งเศสเป็นหลักฐานได้เท่าเทียมกันนั้น จะได้รับสัตยาบันและจะโค้เลิกเปลี่ยนแปลงสัตยาบันกัน ณ กรุงเพทฯ โดยเร็วที่สุดที่จะเป็นไปได้

สนธิสัญญาให้เริ่มใช้ตั้งแต่วันแลกเปลี่ยนสัตยาบันเป็นต้นไป และให้คงใช้ต่อไปจนกว่าจะพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่อัครราชทูตทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะโต้แย้ง เจตนาแก่อีกฝ่ายหนึ่ง ในอันจะเลิกสนธิสัญญาการแจ้งความที่ว่านี้ ไม่ให้กระทำในกรณีใด ๆ ก่อนสิ้นกำหนดห้าปีนับแต่วันที่เริ่มใช้สนธิสัญญานี้

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้มีอำนาจเต็มได้ออกนามและประทับตราสนธิสัญญานี้ไว้เป็นสำคัญ

ทำคู่กันเป็นสองฉบับ ณ กรุงเทพฯ เมื่อวันที่สิบสอง เดือนที่สาม พุทธศักราช สองพัน-
สี่ร้อยแปดสิบสาม ตรงกับวันที่สิบสอง เดือนมิถุนายน คริสตศักราชพันเก้าร้อยสี่สิบ

(ลงนามและประทับตรา) พิบูลสงคราม

(ลงนามและประทับตรา) Paul Lepissier

กระทรวงการต่างประเทศ

กรุงเทพฯ วันที่ ๑๒ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๔๐

ฉบับ

ท่านอัครราชทูต

ข้าพเจ้าขอยืนยันความตกลง ซึ่งเราได้กระทำกันนั้นมาตั้งแต่ ๖๖๓ ตามข้อกำหนดกับประเทศฝรั่งเศส และโดยที่ทางฝ่ายต่างมีความปรารถนาที่จะรักษาสัมพันธภาพนั้นไว้ให้คงอยู่ในความแจ่มใส ซึ่งมีวันระส่ำระสาย รัฐบาลทั้งสองจึงตกลงกันที่จะระงับบรรดาข้อยุ่งยากในทางปกครองที่ยังมีอยู่ระหว่างประเทศไทยกับอินโดจีนนั้นด้วยเจตนารมณ์แห่งมิตรภาพอันดี เพื่อให้ให้ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งสองนี้ตั้งอยู่ในฐานะที่ต่างฝ่ายต่างไว้วางใจและร่วมมือกันทุกประการ

เพื่อการนี้ รัฐบาลทั้งสองได้มีมติว่า จะแก้ปัญหาข้อยุ่งยากเรื่องแม่น้ำโขง โดยให้เส้นเขตแดนในลำแม่น้ำโขง เป็นไปตามร่องน้ำที่ไทยจะเดินเรือได้สะดวกทุกฤดูกาล ฉะนั้น อาณาเขตใด ๆ ไม่ว่าจะ เป็นรูปใดก็ตาม ซึ่งอยู่ข้างขวาแห่งเส้นเขตแดนนี้ยอมเป็นอาณาเขตไทย และอาณาเขตใด ๆ ที่อยู่ข้างซ้ายแห่งเส้นเขตแดนนี้ยอมเป็นอาณาเขตฝรั่งเศสด้วยกัน

เพื่อกำหนดเส้นเขตแดนนี้ รัฐบาลทั้งสองจะได้แต่งตั้งผู้แทนซึ่งจะได้รับการมอบอำนาจอันถูกต้อง และความตกลงระหว่างผู้แทนที่วานี้ให้ใช้ได้ภายในกำหนดหนึ่งปี นับแต่วันแลกเปลี่ยนหนังสือนี้เป็นต้นไป

อนึ่ง เป็นที่เข้าใจกันว่า คณะผู้แทนฝรั่งเศสซึ่งจะอยู่ในความอำนวยการของบุคคลผู้ใหญ่ชั้นเอกอัครราชทูตนั้น จะได้อำนาจทำการเจรจาบรรดาปัญหาในทางปกครองอื่น ๆ ที่ค้างค้างอยู่ด้วย

อย่างไรก็ดี เป็นที่กำหนดแน่นอนไว้ตั้งแต่บัดนี้ว่า ปัญหาเหล่านี้ไม่คิดพัวพันอยู่กับปัญหาซึ่งเรียกว่าเรื่องแม่น้ำโขงที่จะต้องกำหนดเส้นเขตแดนในลำแม่น้ำโขง อันคุณประโยชน์ที่จะได้ในเรื่องนั้นเป็นที่ยกหนดแน่นอนไว้อีกครั้งหนึ่งว่า จะเป็นอันใดมาแต่เมื่อลงนามและสัตยาบันการศึกษาสัญญาไม่รุกรานกัน เป็นต้นไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่งมาซึ่งท่านอัครราชทูต

(ลงนาม) พินูลสงคราม

ข้าพเจ้า

มองสิเออร์ ป.ป. เลปิสสิเออร์

อัครราชทูตแห่งสาธารณรัฐฝรั่งเศส

กรุงเทพฯ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กติกาสัญญาไมรุกรานกันระหว่าง
ประเทศไทย กับ สหราชอาณาจักร
แห่งบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือ

สมเด็จพระราชาธิบดี พระมหากษัตริย์แห่งประเทศไทย และสมเด็จพระราชาธิบดี
พระมหากษัตริย์แห่งบริเตนใหญ่ ไอร์แลนด์และอาณาจักรบริติชอันพันทะเลทั้งหลาย พระจักรพรรดิ
แห่งอินเดีย (ต่อไปจะได้อ้างถึงพระองค์ว่า สมเด็จพระราชาธิบดี พระมหากษัตริย์และพระจักร-
พรรดิ) มีพระราชประสงค์ที่จะจัดประกันสันติภาพ และทรงตระหนักว่า เป็นอันชอบด้วยประโยชน์
แห่งอัครราชทูต ผู้ทำสัญญาทั้งสองฝ่ายที่จะยังความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งสองให้ดีขึ้น และ
เจริญขึ้น

ทรงคำนึงถึงข้อมั่นสัญญาระหว่างประเทศที่ได้ทรงรับรองไว้แต่ก่อน ซึ่งทรงแสดงว่าไม่
เป็นอุปสรรคต่อการเจริญความสัมพันธ์ระหว่างกันและกัน ในทางสันติภาพ และไม่ขัดกับสนธิสัญญานี้

มีพระราชประสงค์ที่จะยืนยัน และทำที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างกันและกัน จะ
ปฏิบัติให้เป็นผลตามกติกาสัญญาทั่วไป เพื่อสละสงครามฉบับวันที่ ๒๗ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๒๘ ⁵⁴³

จึงได้ทรงตกลงทำสนธิสัญญาเพื่อการนี้ และได้ทรงตั้งผู้มีอำนาจเต็มคือ
ฝ่ายสมเด็จพระราชาธิบดี พระมหากษัตริย์แห่งประเทศไทย

นายพลตรี หลวงพิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่าง-
ประเทศของพระองค์

ฝ่ายสมเด็จพระราชาธิบดี พระมหากษัตริย์แห่งบริเตนใหญ่ไอร์แลนด์ และอาณาจักร
บริติชอันพันทะเลทั้งหลาย พระจักรพรรดิแห่งอินเดีย

สำหรับสหราชอาณาจักรแห่งบริเตนใหญ่ และไอร์แลนด์เหนือ

เซอร์ โจเซฟ ฮัท ครอสบี เค.บี.อี.ซี.ไอ.อี., อัครราชทูต ของพระองค์ ณ

กรุงเทพฯ

ผู้ซึ่ง เมื่อใดสง หนึ่งส้อมมอบอำนาจเต็มให้แก่กันและกัน และได้ตรวจเห็นว่า เป็นไป
ตามแบบที่คิดและถูกต้องแล้ว ได้ทำความตกลงกันดังต่อไปนี้

ขอ ๑.

อัครราชทูตทำสัญญาแต่ละฝ่ายรับรองว่า จะไม่หันเข้ากระทำการสงครามหรือกระทำสงครามหรือกระทำการใด ๆ อันเป็นการใช้กำลังหรือรุกรานต่ออีกฝ่ายหนึ่ง ในกรณีใด ๆ เลย ไม่ว่าโดยลำพัง หรือโดยร่วมกับอนุภาพภายนอกประเทศหนึ่งหรือมากกว่าประเทศหนึ่งก็ตาม และจะเคารพต่อบรรณภาพแห่งอาณาเขตของอัครราชทูตทำสัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง

ขอ ๒.

ถ้าอัครราชทูตทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งถูกอนุภาพภายนอกประเทศหนึ่งหรือมากกว่าประเทศหนึ่ง กระทำการอันเป็นการสงครามหรือรุกราน อัครราชทูตทำสัญญาอีกฝ่ายหนึ่งรับรองว่า จะไม่ให้ความช่วยเหลือ ทางตรงหรือทางอ้อมแก่ผู้รุกราน จะเป็นประเทศเดียวหรือหลายประเทศก็ตาม ตลอดเวลาที่ไซสนธิสัญญา

ถ้าอัครราชทูตทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง กระทำการอันเป็นการสงครามหรือรุกรานต่ออนุภาพภายนอกอัครราชทูตทำสัญญาอีกฝ่ายหนึ่งจะโดยมีสิทธิที่จะบอกเลิกสนธิสัญญานี้ทันที โดยไม่ต้องบอกล่วงหน้า

ขอ ๓.

ขอมันสัญญาที่ระบุไว้ในข้อ ๑ และข้อ ๒ นั้น จะไม่จำกัดหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขสิทธิและข้อมุกพัน ซึ่งอัครราชทูตทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมีอยู่ เนื่องจากความตกลงซึ่งใดทำไว้ก่อนเริ่มไซสนธิสัญญานี้แต่อย่างใด และอัครราชทูตทำสัญญาแต่ละฝ่ายแถลงไว้ในที่นี้ว่า ไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งความตกลงใด ๆ ซึ่งมีผลผูกพันให้เขามีส่วนในการกระทำอันเป็นการสงครามหรือรุกรานซึ่งอนุภาพภายนอกเป็นผู้กระทำต่ออีกฝ่ายหนึ่ง

ขอ ๔.

บทสนธิสัญญานี้ ไม่ให้อ่าววาทะทบต่อสิทธิและข้อมุกพัน ซึ่งอัครราชทูตทำสัญญามีอยู่ตามกติกาสันนิบาตชาติ แต่อย่างใด

ขอ ๕.

อัครราชทูตทำสัญญาแต่ละฝ่ายรับรองว่า จะเคารพต่ออธิปไตยหรืออาณาซึ่งอัครราชทูตทำสัญญาอีกฝ่ายหนึ่งมีอยู่เหนืออาณาเขตของฝ่ายนั้นทุกประการ และจะได้แทรกแซงในการภายในแห่งอาณาเขตนั้น ๆ แลอย่างใด และจะเว้นกระทำการใด ๆ ซึ่งปองร้ายต่อบรรณภาพแห่งอาณาเขตใด ๆ ดังกล่าวแล้ว หรือมีความมุ่งหมายที่จะทำการเปลี่ยนแปลงรูปการปกครองแห่งอาณาเขตใด ๆ ดังกล่าวแล้ว หรือมีความมุ่งหมายที่จะทำการเปลี่ยนแปลงรูปการปกครองแห่งอาณาเขตใด ๆ

เช่นวานันโดยไซกำลังบังคับ

ขอ ๖.

สนธิสัญญานี้ ซึ่งตัวบทภาษาไทยและภาษาอังกฤษเป็นอันสมบูรณ์เท่าเทียมกัน จะได้รับสัตยาบันและจะได้ออกเปลี่ยนสัตยาบันกัน ณ กรุงเทพฯ โดยเร็วที่สุดที่จะเป็นไปได้ สนธิสัญญานี้ให้เริ่มใช้ตั้งแต่วันออกเปลี่ยนสัตยาบันเป็นต้นไป และให้คงใช้อยู่เป็นกำหนดเวลาหนึ่งปี นับแต่วันที่อัครราชทูตทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดแจ้งเจตนาต่อภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง ในอันจะเลิกสนธิสัญญาการแจ้งความที่วานันไม่ไ้กระทำในกรณีใด ๆ ก่อนสิ้นกำหนดห้าปี หลังจากวันที่เริ่มใช้สนธิสัญญานี้

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้มีอำนาจเต็มดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ได้ลงนามและประทับตราสนธิสัญญานี้ไว้เป็นสำคัญ

ทำคู่กันเป็นสองฉบับ ณ กรุงเทพฯ เมื่อวันที่สิบสองเดือนที่สาม พุทธศักราชสองพัน-
สี่ร้อยแปดสิบสาม ตรงกับวันที่สิบสองเดือนมิถุนายน คริสตศักราชพันเก้าร้อยสี่สิบ

(ลงนามและประทับตรา) พิบูลสงคราม

(ลงนามและประทับตรา) J. Crosby

คำแปล

สนธิสัญญาระหว่างประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่น
ว่าด้วยการจำเรือสัมพันธไมตรีและทางเคอปรบูรณาอาณาเขต
แห่งกันและกัน

สมเด็จพระราชาธิบดี พระมหากษัตริย์แห่งประเทศไทย และสมเด็จพระราชาธิบดี
พระจักรพรรดิแห่งประเทศญี่ปุ่น

มีพระราชประสงค์จริงจึง เทาเทียมกับในอันจะยืนยันและยังความผูกมิตรภาพซึ่งมีสืบ
เนื่องมาในระหว่างประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่น ให้แข็งแรงยิ่งขึ้นและ

ทรงตระหนักว่า สันติภาพและเสถียรภาพแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงเป็นกิจเกี่ยวของรวม
กันแห่งรัฐทั้งสอง

จึงได้ทรงตกลงทำสนธิสัญญาและเพื่อการนี้ได้ทรงตั้งผู้มีอำนาจเต็ม คือ ฝ่ายสมเด็จพระ
ราชาธิบดี พระมหากษัตริย์แห่งประเทศไทย

พระยาศรีเสนา ประณามภรณ์มงกุฎไทย อัครราชทูตประจำพระราชสำนักสมเด็จพระ
ราชาธิบดีพระจักรพรรดิแห่งประเทศญี่ปุ่น

ฝ่ายสมเด็จพระราชาธิบดีพระจักรพรรดิแห่งประเทศญี่ปุ่น

ฮาชิโร อาริตา สโยซันมิ กยอกุยกิชิ ชั้นหนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่าง-
ประเทศแห่งสมเด็จพระราชาธิบดีพระจักรพรรดิ

ผู้ซึ่ง เมื่อได้ส่งหนังสือมอบอำนาจเต็มของแต่ละฝ่ายให้แก่กันและกัน และได้ตรวจ-
เห็นว่าเป็นไปตามแบบที่ตีและถูกต้องแล้ว ได้ทำความตกลงกันเป็นข้อ ๆ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑.

อัครราชทูตทำสัญญานี้ต่างจะเคอปรบูรณาอาณาเขตแห่งกันและกัน และในทีนี้ยืนยัน
สันติภาพเป็นนิจและมิตรภาพเป็นนิรันดรที่มีอยู่ระหว่างกัน

ข้อ ๒.

อัครราชทูตทำสัญญานี้ต่างจะรักษาไว้ซึ่งการติดต่อกันฉันท์มิตร เพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสาร
และปรึกษาหารือกันในปัญหาข้อหนึ่งข้อใด เกี่ยวกับผลประโยชน์ร่วมกันอันจะพึงมีขึ้น

ขอ ๓.

ในกรณีที่อัครภคิผู้ทำสัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งถูกอานุภาพภายนอกใด ๆ จะเป็นประเทศเดียวหรือหลายประเทศโจมตี ภาคิอีกฝ่ายหนึ่งรับรองว่าจะไม่ให้ความช่วยเหลือหรือความช่วยเหลือแก่อานุภาพที่กล่าวนั้น เป็นการปฏิบัติต่อภาคิฝ่ายที่ถูกโจมตี

ขอ ๔.

สนธิสัญญานี้จะไว้รับสัตยาบันและจะได้แลกเปลี่ยนสัตยาบันกัน ณ กรุงเพา โดยเร็วที่สุดที่จะเป็นไปได้

ขอ ๕.

สนธิสัญญานี้ให้เริ่มใช้ตั้งแต่วันที่แลกเปลี่ยนสัตยาบันเป็นต้นไป และให้คงใช้เป็นกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่วานั้น

ในกรณีที่อัครภคิผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมิได้บอกกล่าวเจตนาที่จะเลิกสนธิสัญญาแก่อีกฝ่ายหนึ่ง หกเดือนก่อนสิ้นกำหนดเวลาห้าปีดังกล่าวแล้ว สนธิสัญญานี้จะยังคงใช้ต่อไปจนกว่าจะสิ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่ภาคิฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะได้ให้คำบอกกล่าวเช่นวานั้น

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้มีอำนาจเต็มของแต่ละฝ่ายได้ลงนามและประทับตราสนธิสัญญานี้ไว้เป็นสำคัญ

ทำคู่กันเป็นสองฉบับ ณ กรุงโตเกียว เมื่อวันที่สิบสองเดือนที่สาม พุทธศักราชสองพันสี่ร้อยแปดสิบสาม ตรงกับวันที่สิบสองเดือนที่หกปีสโยวาที่สิบห้าและวันที่สิบสองมิถุนายน คริสตศักราชพันเก้าร้อยสี่สิบ

(ลงนามและประทับตรา) พระยาตรีเศนา

(ลงนามและประทับตรา) ฮาชิโร อารีตา

อนุสัญญาสันติภาพกรุงโตเกียว

๕ พฤษภาคม ๒๔๘๔

๑. ดินแดนที่ฝรั่งเศสยกให้ไทย คงเป็นอย่างเดียวกันที่ใคร่บูไว้แล้วตามความตกลง ซึ่งโคลงนามอักษรยกกันเมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๔๘๔

๒. ในแม่น้ำโขง ให้ถือเส้นกลางร่องน้ำเดินเรือที่สำคัญยิ่ง เป็นเส้นเขตแดน แต่เป็นที่ตกลงกันโดยแจ้งชัดว่าเกาะโขงอันเป็นอาชาเขตอินโดจีนฝรั่งเศส ส่วนเกาะโคนตกเป็นของประเทศไทย ที่ได้ตกลงกันเช่นนี้เพื่อหลีกเลี่ยงความยุ่งยากและความลำบากต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นเนื่องจากการปกครองร่วมกันส่วนดินแดนชั้นเล็ก ๆ บนฝั่งขวาของแม่น้ำโขงตรงข้ามกับสระตริงเตรง ซึ่งเดิมโคลงนามไว้ให้ฝรั่งเศสนั้น ฝรั่งเศสยอมยกให้ประเทศไทยเป็นการแลกเปลี่ยนกัน

๓. ในทะเลสาบ เขตแดนไค้แก่เส้นโค้งวงกลมรัศมียี่สิบกิโลเมตร จากจุดที่พรมแดนปัจจุบันระหว่างเสียมราฐกับจังหวัดพระตะบองจกทะเลสาบ (ปากน้ำสะตึงกัมบต) ไปบรรจบจุดที่พรมแดนปัจจุบันระหว่างจังหวัดพระตะบองกับจังหวัดโพธิสัตว์จกทะเลสาบ (ปากน้ำสะตึงตนครี)

ตลอดทะเลสาบ คนชาติไทยและฝรั่งเศสยอมทำการเดินเรือและจับสัตว์น้ำได้โดยเสรี แต่ให้คุ้มครองเครื่องจับสัตว์น้ำคงที่ ซึ่งตั้งอยู่ตามชายฝั่ง

๔. บรรดาดินแดนที่โอนให้แก่ประเทศไทยนั้น ให้ปลอดการทหารเฉพาะแต่ในกัมพูชา เป็นอันว่าไม่มีเขตปลอดทหารทางฝั่งฝรั่งเศส ส่วนเขตปลอดทหารซึ่งมีอยู่ทั้งสองฝั่งแม่น้ำโขง ตอนที่โอนเขตแดนระหว่างประเทศไทยกับแคว้นลาวของฝรั่งเศสนั้นเป็นอันยกเลิก คนชาติฝรั่งเศสได้รับผลประโยชน์เท่าเทียมกันที่เดียวกับคนไทยตลอดทั่วดินแดนที่ยกให้ประเทศไทย ในส่วนที่เกี่ยวกับการเข้ามาตั้งถิ่นฐานแต่เป็นที่ตกลงกันว่า คนชาติฝรั่งเศสไม่ได้รับผลประโยชน์เท่าเทียมกัน ในการไถ่มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์สาธารณะสมบัติแผ่นดิน ซึ่งในเรื่องนี้คนชาติฝรั่งเศสจะอยู่ในบังคับแห่งบทบัญญัติทางไมตรีทางพาณิชย์และการเดินเรือระหว่างประเทศไทยกับประเทศฝรั่งเศส ลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๔๘๖

๕. รัฐบาลไทยจะอำนวยความสะดวกให้แก่บรรดาที่บรรจากราชรัฐของราชวงศ์-
หลวงพระบาง และจะให้ความสะดวกต่าง ๆ ในอิทธิพลและรักษาเยี่ยมเยียนที่บรรจากรัฐนั้น

๖. ในขณะที่การโอนอธิปไตยเหนือดินแดนที่ยกให้ประเทศไทยโดยสำเร็จเด็ดขาด
ลงนั้น คนชาติฝรั่งเศสที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ในดินแดนนั้นยอมได้รับสัญชาติไทยทันที แต่ภายในเวลา
๓ ปี หลังจากโอนอธิปไตยเช่นนั้น คนชาติฝรั่งเศสอาจจะเลือกเอาสัญชาติฝรั่งเศสได้โดย
วิธีดังต่อไปนี้

ก. พลเมืองฝรั่งเศสต้องนำคำแถลงต่อเจ้าหน้าที่ปกครองผู้มีอำนาจ

ข. คนในบังคับและในอารักขาฝรั่งเศสต้องย้ายภูมิลำเนาไปอยู่ในดินแดน

ฝรั่งเศส

๗. ประเทศไทยและประเทศฝรั่งเศสยอมสละการเรียกร้องใด ๆ ในเรื่องการเงิน
ระหว่างกันและกัน เนื่องจากการยกดินแดนดังกล่าวข้างต้นให้แก่ประเทศไทย แต่ประเทศไทย
จะจ่ายเงินให้แก่ฝรั่งเศสเป็นจำนวน ๖ ล้านเปียสอินโดจีน (ตอนเจรจาฝรั่งเศส ขอ ๒๐ ล้าน-
เปียสอินโดจีน)

ส่วนเงินจะต้องแบ่งจ่ายเป็นส่วนเท่า ๆ กันใน ๖ ปี

๘. ส่วนการถอนตัวและการโอนดินแดนแก่กันนั้น รัฐบาลฝรั่งเศสจะได้อบรมบัญชี
รายการอสังหาริมทรัพย์สาธารณะ ซึ่งมีอยู่ในดินแดนที่ยกให้รวมทั้งบัญชีรายนามผู้แทนฝ่าย-
ฝรั่งเศส ซึ่งได้รับมอบหมายให้ดำเนินการโอนนั้นให้แก่รัฐบาลไทยภายใน ๒๐ วัน

พิธีสาร เกี่ยวกับการปักปันเขตแดน
ระหว่างประเทศไทยกับอินโดจีนฝรั่งเศส

ตามความในข้อสองและข้อสี่แห่งอนุสัญญาสันติภาพระหว่างประเทศไทยกับฝรั่งเศส
ซึ่งได้ลงชื่อ ณ กรุงโตเกียว และตามข้อความแห่งพิธีสารภาคผนวกว่าด้วยการจัดตั้งและการ
ดำเนินงานแห่งคณะกรรมการ คณะกรรมการปักปันเขตแดนระหว่างประเทศไทยกับอินโดจีน
ฝรั่งเศสภายในระยะเวลาหนึ่งปีที่มีบัญญัติไว้ ได้ดำเนินการในท้องที่เพื่อปักปันเขตแดนระหว่าง
ประเทศไทยกับอินโดจีนฝรั่งเศส ได้จัดทำแผนที่เขตแดนดังกล่าวแล้ว และได้ดำเนินการปักหลัก
ปักปันตามจุดที่เห็นว่าจำเป็น ดังต่อไปนี้

๑. เขตแดนในแม่น้ำโขง

(๑) เขตแดนเป็นไปตามแม่น้ำโขง ตั้งแต่จุดที่รวมแห่งประเทศไทย อินโดจีน
ฝรั่งเศส และพม่า จนถึงจุดที่แม่น้ำโขงตัดเส้นขนานชี้ที่สิบห้ากิโลเมตร

เขตแดนดังกล่าวแล้วได้กำหนดโดยวิธีต่อไปนี้คือ

ตั้งแต่จุดที่รวมแห่งประเทศไทย อินโดจีนฝรั่งเศส และพม่า จนถึงบ้านห้วยชาย
อาศัยเส้นเขตแดนแม่น้ำโขงที่กำหนดโดยคณะข้าหลวงใหญ่ประจำการปักปันแม่น้ำโขง ตั้งแต่บ้าน
ห้วยชายจนถึงหลวงพระบาง อาศัยภาพถ่ายทางอากาศเสนอโดยคณะผู้แทนฝ่ายไทย ตั้งแต่
หลวงพระบางจนถึงน้ำเหือง

แสดงสถิติการลงคะแนนเสียง เลือกตั้งครั้งที่ ๑ - ๑๑

ครั้งที่	ผู้มีสิทธิออกเสียงทั่วประเทศ	ผู้มีสิทธิ	ร้อยละ	จังหวัดที่มีผู้ไปใช้สิทธิออกเสียงมากที่สุด	ร้อยละ	จังหวัดที่มีผู้ไปใช้สิทธิออกเสียงน้อยที่สุด	ร้อยละ	จังหวัดพระนครผู้มีสิทธิออกเสียง	ผู้ไปใช้สิทธิ	ร้อยละ	หมายเหตุ	
๑	๔,๒๓๘,๒๓๑	๑,๓๓๔,๕๓๒	๔๑.๔๕	เพชรบุรี	๓๘.๘๒	'' แม่ฮ่องสอน	๑๓.๓๑	๑๓๑,๓๒๘	๒๕,๒๒๖	๑๘.๔๕	จังหวัดแม่ฮ่องสอน ไม่มีการเลือกตั้ง	
๒	๖,๑๒๓,๒๓๘	๒,๕๖๒,๕๓๕	๔๐.๒๒	นครนายก	๘๐.๕๐	'' แม่ฮ่องสอน	๒๒.๒๔	๒๐๑,๖๕๕	๕๘,๓๖๓	๒๘.๑๓		
๓	๖,๓๑๐,๑๓๒	๒,๒๑๐,๓๓๒	๓๕.๐๓	นครนายก	๖๓.๓๖	'' ศรีสะเกษ	๑๖.๒๘	๒๒๐,๖๓๖	๕๘,๖๕๔	๒๖.๓๓		
๔	๖,๕๓๑,๘๒๓	๒,๐๘๑,๓๘๘	๓๒.๕๒	บุรีรัมย์	๕๔.๖๕	สุพรรณบุรี	๑๓.๔๐	๓๓๘,๐๑๑	๘๘,๓๕๓	๒๔.๓๕		
๕	๕,๘๑๔,๖๖๒	๒,๐๒๖,๘๒๓	๓๔.๘๒	สกลนคร	๕๓.๕๕	นราธิวาส	๑๖.๖๒	๓๓๒,๕๒๖	๙๔,๔๑๓	๒๘.๓๘		
๖	๓,๑๓๖,๘๕๑	๒,๑๑๓,๕๖๔	๖๖.๕๕	ระนอง	๕๘.๖๘	สมุทรปราการ	๑๖.๐๐	๒๒๕,๕๓๓	๖๐,๓๓๓	๒๖.๕๐		จังหวัดลำปางไม่มี การเลือกตั้ง
๗	๓,๕๑๘,๒๓๖	๘๓๐,๒๐๘	๒๔.๓๒	สกลนคร	๕๕.๑๒	อุตรธานี	๑๒.๐๒	๒๘๕,๕๘๐	๕๐,๐๕๔	๑๖.๕๕		
๘	๓,๖๐๕,๕๕๑	๒,๕๖๑,๒๕๑	๗๐.๓๖	สระบุรี	๓๓.๓๖	พระนครศรีอยุธยา	๒๓.๐๓	๓๕๒,๕๓๓	๓๘,๐๘๒	๑๐.๖๓		จังหวัดบุรีรัมย์ไม่มี การเลือกตั้ง
๙	๕,๘๕๕,๐๓๘	๕,๖๖๘,๕๖๖	๙๕.๕๐	สระบุรี	๙๓.๓๐	สุพรรณบุรี	๕๖.๐๖	๑,๓๒๘,๒๒๘	๕๒๑,๕๕๒	๓๙.๓๖		
๑๐	๕,๘๑๑,๑๑๘	๕,๓๓๐,๕๖๖	๙๐.๑๐	ระนอง	๓๓.๐๐	อุตรธานี	๒๕.๕๒	๕๖๖,๘๑๓	๑๕๑,๓๒๔	๒๖.๖๕		
๑๑	๑๔,๘๒๐,๑๘๐	๓,๒๘๕,๘๒๒	๒๒.๑๖	ระนอง	๓๓.๕๕	พระนครศรีอยุธยา	๓๖.๖๖	๓๕๕,๑๑๓	๒๖๑,๓๘๓	๓๖.๖๖		

ประกาศ
ใช้กติกาสัญญาพันธมิตร
ระหว่างประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่น

มีพระบรมราชโองการให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า

โดยที่กติกาสัญญาพันธมิตรระหว่างประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่นซึ่งได้ลงนามกัน
ณ กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๘๔ มีบทในข้อ ๕. ว่า ให้เริ่มใช้ตั้งแต
วันลงนามกติกาสัญญานั้นเป็นต้นไปและ

โดยที่กติกาสัญญาที่กล่าวข้างต้นได้ลงนามกัน ณ กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม
พุทธศักราช ๒๔๘๔

ฉะนั้น กติกาสัญญาพันธมิตรระหว่างประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่นนี้จึงเป็นวันใช้ตั้งแต
วันที่ ๒๑ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๘๔ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๘๔
เป็นปีที่ ๘ ในรัชกาลปัจจุบัน
ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
จอมพล ป. พิบูลสงคราม
นายกรัฐมนตรี

กติกาสัญญาพันธไมตรี
ระหว่าง
ประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่น

รัฐบาลสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแห่งประเทศไทยและรัฐบาลสมเด็จพระจักรพรรดิแห่งประเทศญี่ปุ่น เชื่อตระหนักว่าการสถาปนาระเบียบใหม่ในเอเชียตะวันออก เป็นทางเดียวที่จะประสิทธิความไพบูรณ์ในวงเขตนี และเป็นที่พอใจอันจำเป็นในอันจะยังสันติภาพแห่งโลกให้คั่นดีและมีมั่นคงแข็งแรง และมีเจตนาตระหนักแน่วแน่ที่จะกำจัดบรรดาอิทธิพลร้าย ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อความมุ่งหมายนี้เสียให้สิ้นเชิง จึงได้ทำความตกลงกันเป็นข้อ ๆ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑.

ประเทศญี่ปุ่นกับประเทศไทยสถาปนาพันธไมตรีระหว่างกันและกันตามมูลฐานที่ต่างฝ่ายต่าง เคารพเอกราชและอธิปไตยแห่งกันและกัน

ข้อ ๒.

ในกรณีประเทศญี่ปุ่นหรือประเทศไทยอยู่ในการขัดกันทางอาวุธกับประเทศภายนอกจะเป็นประเทศเดียวหรือหลายประเทศก็ตาม ประเทศไทยหรือประเทศญี่ปุ่นจะเข้าข้างภาคีอีกฝ่ายหนึ่งในฐานที่เป็นพันธมิตรทันทีและจะให้ความช่วยเหลือแก่ภาคีนั้นด้วยบรรดาปัจจัยปัจจัยของตนในทางการ เมือง การเศรษฐกิจ และการทหาร

รายละเอียดเกี่ยวกับการปฏิบัติตามข้อ ๒ จะได้กำหนดด้วยความตกลงร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจแห่งประเทศญี่ปุ่นและประเทศไทย

ข้อ ๔.

ในกรณีสงครามซึ่งกระทำร่วมกัน ประเทศญี่ปุ่นและประเทศไทยได้รับรองว่า จะไม่ทำสัญญาสงบศึกหรือสันติภาพนอกจากจะได้อำนาจความตกลงร่วมกันโดยบริบูรณ์

ขอ ๕.

กติกาสัญญานี้จะได้เริ่มใช้ตั้งแต่วันลงนามเป็นต้นไป กติกาสัญญาจะมีกำหนดอายุ
สิบปี ภาคทั้งสองฝ่ายจะได้ปรึกษาหารือกันในเรื่องการต่ออายุกติกาสัญญานี้ในเวลาอันควร
ก่อนสิ้นกำหนดอายุดังกล่าวแล้ว

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้ลงนามข้างท้ายซึ่งได้รับมอบอำนาจโดยถูกต้องจาก
รัฐบาลของตน เพื่อการนี้ ได้ลงนามและประทับตรา กติกาสัญญานี้ไว้เป็นสำคัญ

ทำเป็นสองฉบับคู่กัน ณ กรุงเทพฯ เมื่อวันที่สิบเอ็ด เดือนสิบสอง พุทธศักราช
สองพันสี่ร้อยแปดสิบสี่ ตรงกับวันที่สิบเอ็ด เดือนที่สิบสองปีสโยวาทที่สิบหก

นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงการต่างประเทศ

ป. พิบูลสงคราม

เอกอัครราชทูตญี่ปุ่น เตะอิชิ หสุโตะยามิ

ประกาศสงครามต่อบริเตนใหญ่และสหรัฐอเมริกา

ในพระปรมาภิไธย สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ ๕ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๘๐ และวันที่ ๑๖ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๘๔)

พล ท. อาทิตยทิพอภา

พล อ. พิชยนทรโยธิน

ปรีดี พนมยงค์

โดยที่ฝ่ายอังกฤษและสหรัฐอเมริกา ได้กระทำการรุกรานประเทศไทยมาเป็นลำดับ ไคส่งทหารล่าเขตแดนเข้ามา และโดยเฉพาะอย่างยิ่งไคส่งเครื่องบินลอบเข้ามาถึงระเบิดบ้านเรือนของราษฎร ผู้ประกอบการหาเลี้ยงชีพอย่างปกติ ทั้งระคมยิงราษฎรสามัญโรอาวุธอย่างทารุณ ฆาตกรรมของอารยชนไม่กระทำการอย่างเปิดเผยตามประเพณีนิยมระหว่างประเทศ นับไคว่าเป็นการระเบิดต่อกฎหมายระหว่างประเทศและมนุษยธรรม ประเทศไทยจึงไม่สามารถที่จะทนต่อไปอีกได้

อาศัยความในมาตรา ๕๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า ไคมีสถานะสงครามระหว่างประเทศไทยฝ่ายหนึ่งกับบริเตนใหญ่และสหรัฐอเมริกาอีกฝ่ายหนึ่ง ตั้งแต่วันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๔๘๕ เป็นต้นไป

ฉะนั้น จึงให้ประชาชนชาวไทยทุกเพศทุกวัยร่วมมือร่วมใจกับรัฐบาลปฏิบัติกิจการเพื่อให้ประเทศไทยประสบชัยชนะยิ่งที่สุด และพ้นจากการรุกรานอันไม่เป็นธรรมของฝ่ายอังกฤษและสหรัฐอเมริกา โดยกระทำการสนับสนุนกิจการของรัฐบาลอย่างพร้อมเพรียง และปฏิบัติตามคำสั่งของราชการอย่างเคร่งครัด ทั้งให้ระกอบอาชีพตามปกติของตนอย่างเต็มที่ให้ได้ผลเพื่อนำมา

ช่วยเหลือ และเกื้อกูลเพื่อนร่วมชาติและพันธมิตรของชาติอย่างมากที่สุด

ส่วนผู้อาศัยอยู่ในประเทศนี้ที่มีได้เป็นคนไทย และมีได้เป็นชนชาติศัตรูนั้น ให้ตั้งอยู่ในความสงบและดำเนินอาชีพอย่างปกติ และให้กระทำการให้เสมือนกับที่ตนได้รับยกย่องว่าเป็นมิตรของประเทศไทย

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๘๕

เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

คำแปล

แถลงการณ์ของรัฐมนตรีต่างประเทศ เจมส์ เอฟ เบอเรนส์

๒๐ ส.ค. ๒๔๘๘

เลขที่ ๖๑๖

ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช เอกอัครราชทูตไทย ได้ส่งประกาศของผู้สำเร็จราชการแห่งประเทศไทยออกในพระปรมาภิไธยแห่งสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ ๑๖ ส.ค. ตทกระทรวงการต่างประเทศเท่าที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยนี้ มีข้อความประกาศว่าการที่ประเทศไทยได้ประกาศสงครามกับสหรัฐอเมริกาเมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๔๘๕ นั้น ตกเป็นโมฆะเสียเปล่า เพราะเป็นการกระทำที่ผิดรัฐธรรมนูญ และเป็นปฏิปักษ์ต่อเจตนางานของประชาชนชาวไทย มีประกาศข้อความว่า ประเทศไทยมีความตั้งใจที่จะฟื้นความสัมพันธ์ทางไมตรีกับสหประชาชาติเหมือนกันที่มีอยู่ก่อนถูกญี่ปุ่นเข้าครอบครองมีคำมั่นสัญญาว่า กฎหมายใดที่ได้ออกมาเป็นปฏิปักษ์ต่อส่วนใดเสียของเรา จะได้มีการชดเชยเสียหาย และประกาศปฏิญญาว่า ประเทศไทยจะให้ความร่วมมือทุกอย่างแก่สหประชาชาติในการสร้างเสถียรภาพในโลก

ที่รัฐบาลไทยปฏิบัติครั้งนี้ เป็นการก้าวหน้าที่น่ายินดีในสัมพันธภาพระหว่างอเมริกากับประเทศไทย ในขณะที่เดียวกับที่ญี่ปุ่นโจมตีเพิลฮาร์เบอร์ ญี่ปุ่นได้เข้ายึดครองประเทศไทยหลังจากนั้น ๘ สัปดาห์ ประเทศไทยก็ได้ประกาศสงคราม ขณะนั้นรัฐบาลไทยต้องตกอยู่ในบังคับควบคุมของญี่ปุ่นอย่างเด็ดขาด รัฐบาล อม. จึงเสนอมาว่าควรประกาศสงครามมิได้เป็นไปตามเจตนางานของประชาชนชาวไทย ด้วยเหตุนี้เราจึงไม่รับรู้การประกาศสงครามนั้น และได้รับรองฐานะของทูตไทยในกรุงวอชิงตันเป็นทูตยูแทนประเทศไทยตลอดมา โดยในเวลาเดียวกันเราหาได้รับรองฐานะของรัฐบาลไทยในกรุงเทพฯไม่ เพราะรัฐบาลนั้นตกอยู่ในบังคับของญี่ปุ่น

วันที่ญี่ปุ่นเข้ายึดครองประเทศไทย เอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงวอชิงตันได้ก่อตั้งขบวนการเสรีไทยขึ้น ด้วยการร่วมมือของคนไทยที่อยู่นอกประเทศในขณะที่ญี่ปุ่นยึดครอง ตั้งแต่นั้นมา เสรีไทยก็ได้มีส่วนช่วยเหลือการสงครามของสัมพันธมิตรอย่างเป็นขั้นเป็นอัน ไม่นานหลังจากญี่ปุ่นยึดครอง ได้เกิดขบวนการต่อต้านขึ้นภายในประเทศไทย ทั้งรัฐบาลของเราเองและรัฐบาล

อังกฤษได้ให้ความช่วยเหลือและได้รับความช่วยเหลืออย่างสำคัญจากขบวนการต่อต้าน และได้ติดต่อกับหัวหน้าขบวนการต่อต้านเสมอมาในระยะเวลาอันยาวนาน ซึ่งระยะเวลาหลายเดือนมานี้ ขบวนการต่อต้านได้เตรียมพร้อมที่จะปฏิบัติการอย่างเปิดเผยต่อญี่ปุ่น แต่อาศัยเหตุทางกลยุทธ์ รัฐบาลนี้และรัฐบาลอังกฤษได้ขอร้องให้เลื่อนการปฏิบัติการเช่นนั้นไปก่อน เพราะเหตุนี้ขบวนการต่อต้านจึงมิได้ทำการรบพุ่งเพื่อกอบกู้ประเทศของตน จนกระทั่งไม่จำเป็นต้องปฏิบัติการเช่นนั้น เพราะญี่ปุ่นยอมแพ้ไปแล้วเสียก่อน

สมัยก่อนสงคราม ประเทศไทยและสหรัฐอเมริกาเป็นมิตรสนิทกันมานาน เราหวังว่ามีมิตรภาพที่ว่าจะสนิทกันยิ่งขึ้นต่อไปในเวลาข้างหน้า ตลอดระยะเวลา ๔ ปีมานี้ เรามิได้ถือว่าประเทศไทยเป็นศัตรู หากแต่ถือว่าเป็นประเทศที่จะได้รับการปลดปล่อยจากเงื้อมมือศัตรู เมื่อบัดนี้ การปลดปล่อยได้เป็นความจริงขึ้นแล้ว เราจึงปรารถนาที่จะให้ประเทศไทยได้กลับมายืนหยัดเหมือนคังเคิม ในสังคมแห่งชาติที่เป็นอิสระมือธิปไตย เป็นชาติเอกราช